

foci@hu.morzsák

Tekintélyt parancsoló, mindenre elszánt szurkoló volt. Megyeszerte félték az ellenfél drukkeri. Nem is tőle rettegtek, inkább az esernyőjétől. Ha valaki egyetlen rossz szót merészelt szólni kedvenceire, másfél mázsás súlyával adott tekintélyt nemtetszésének, no és az elmaradhatatlan esernyőjével. Úgy vágta fejbe, szúrta hasba az *ellent*, hogy mentőért kellett kiáltani. Megtörtént ez nemeször a pálya szélén. A győri mentősök jól ismerték.

Egy isten háta mögötti falu csapatáért szorított világ életében, Sokorópátkáért. Jóllehet, csapata sohasem jutott egyről kettőre. Halálos ágyán sem hagyta el humora: *ha az idén nem jutnak föl a gyerekeim a járási háromba, kereszteljék át a csapatot Sokorópátkai Hanyatt ESSE névre*. Mindez a hatvanas évek elején történt, s bizony még ma is a járási negyed osztályban játszanak a fiúk.

Hogy ki volt ez a köztiszteletben álló vérmes szurkoló? Ha hiszik, ha nem, a falu bábaasszonya, Kellermayer Gizi néni. Ő segített engemet is a napvilágra, hát csoda-e, hogy rajongok a fociért?!

•

Miért mindig a gyermekkor jut eszébe legelőbb a futballról az embernek? Talán, mert akkor még minden lehetett volna, akár a magyar válogatott centere is?

Kifutni a Népstadion zöld gyepére. De hogyan? Úgy, mint Sándor Csikar vagy Tichy Lajos? Nekem a brazilok tetszettek, ahogyan a játékosok lehajoltak, megérintették két (!) ujjal a földet, aztán keresztet vetettek. Hát igen, azt hiszem, ez az érzés lehetett a legjobb a világon. Legszívesebben ezért lettem volna futballista.

A lelátó fölmorajlik. Mit fölmorajlik? Fölzúg, amikor a hármas sípszóra meglendítem a lábam és finoman odatolom a lasztit a bal összekötőnek...

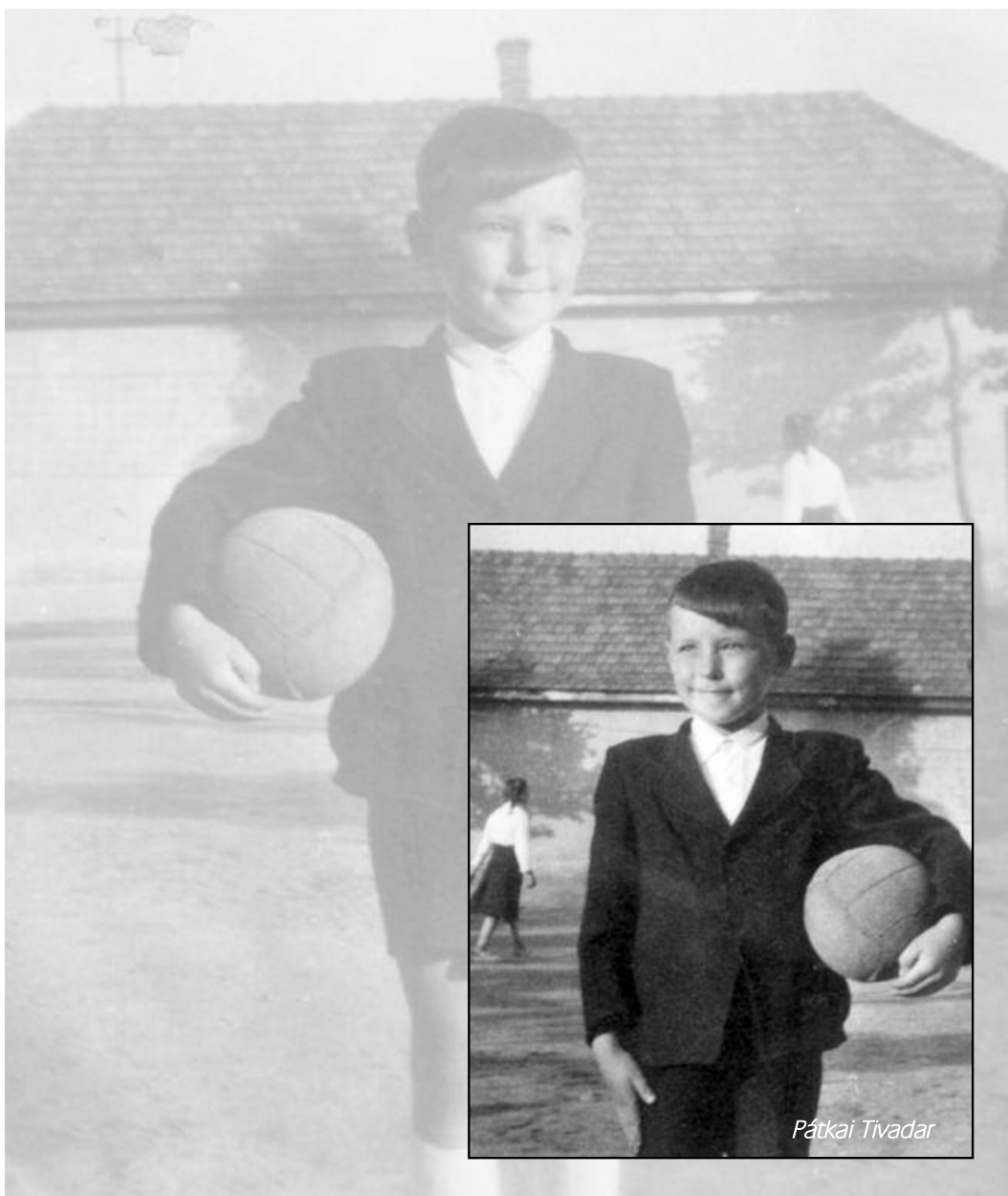
Miért is nem lettem futballista? Nem olyan egyszerű ez. Én ma is az vagyok tulajdonképpen, csak effektíve nem. Na, kezdjük a legelején.

Itt, ezen a régi fotográfián a győrsági (akkor még Ság) iskola udvarán állok. Az iskola épülete eltakarja a pannonhalmi várat. Nyár van, hét éves leszek november elsején, látszik rajtam, még nem jött el a világvége, még nem veszítetük el a világbajnoki döntőt a nyugatnémetekkel szemben. Édesapám hozott el magával a falunkból Sokorópátkáról, ökrös szekérrel, mert ezen a napon tett mestervizsgát a Kokas úrnál. Borbélyinasból borbélymester lett. Erre az alkalomra beígért nekem egy igazi fűzős bőrlasztit. Lám, úgy szorítom a hónom alatt, mint a Napot. Azt mondta: *na, gyerek ez a tiéd, nem egészen vadonatúj, de megvizsgáltam a focibelsőt, hibátlan a csöcse, nincs kipállva, a fűzője is bőrből van!* Akkor jó, mondtam valami ilyesmit. Azt is hozzátette, hogy szeretné, ha megtanulnék úgy focizni, mint a Kotász Anti a Honvédban. Nem tudom, miért a Kotász tetszett neki. Nekem a Csikar, a Bozsik, a Puskás, meg a Hidegkuti. Most már tudom, miért ő volt a példaképe. Azért, mert a parasztembernek a gürizős, hasznos játékos tetszik.

•

Apám borbélyműhelye több volt borbélyműhelynél. Amolyan falusi agóra. Ráadásul járt a Szabad Nép, később a Szabad Föld és a Ludas Matyi. Nota bene, egy akkoriban ritkaságnak számító világvevő rádió is ott bömbölt reggeltől estig. Teleppel és akkumulátorral működött villanyáram híján. Igaz, nem sokáig. A magyar-nyugatnémet világbajnoki döntő napján már délben nem volt ülőhely a műhelyben. Ezért aztán apám keresztbe fordítva a rádiót, kirakta az ablak párkányára, hogy a kintiek se maradjanak le semmiről. A várakozó, jó hangulatot csak tetézte, hogy

körbejártak a nohaborral és otellóval megtöltött demizsonok. Valószínűleg nem volt életbiztosítás apám keze alá ülni. Egy borotválás erejéig bizonyára nem. Mindezek fényében és a világbajnoki döntő végeredményének ismeretében nincs mit csodálkozni azon, hogy szomorú véget ért e nap. Apám ugyanis a rádióban kereste a hibát. Úgy vágta ki az utcára a meccset követően, hogy soha többé nem jött ki hang a „tor-kán”. Sírva szedegtettem össze az alkatrészeket az árok partján. Megfogadtam, nem leszek futballista.

•

A falunak sohasem volt egy valamirevaló focipályája. Tudniillik nincs ott egyetlen négyzetméter sem, amely ne lejtene valamerre. Amikor kezdés előtt földobta a bíró az egyforintost, a nyertes mindig úgy választott térfelet – érthető módon –, hogy az első féldőben hegynek fölfelé, a másodikban majd völgynek játszanak. A pálya melletti szomszédokat ne is említsük. Balról Tomolák bácsi, jobbról Regina néni veszélyeztette a mérkőzés végkimenetelét. Ha úgy tartotta kedvük, konyhakéssel vették vérét a futball labdának. Tehették, mert a kertjükben vagy az udvarukban landolt olykor-olykor a laszti.

Megeléelve a falu előjárói a folytonos civakodást, úgy döntöttek, Pátkapusztán, a falutól négy-öt kilométerre új futballpályát jelölnek ki. Alacsonyan fekvő terület volt, de legalább sík, mint általában a mérkőzéseket vezető bírók agya. Ha pár csepp eső esett? A játékosok bokáig a talajvízben. Ha hétágra sütött a Nap? Ment a csapatnak a játék, mint öregapám hasa a pimpós bortól. Ezért aztán a falu futballt szerető fele szárazságért imádkozott, a módosabb gazdák pedig esőért. Az imádság, akárhogy is vesszük, meghallgatásra találtatott, mert hol zuhogott az eső, hol az aszály fenyegett. Így történt, hogy egyszer kikapott a csapat, másszor nyert. Ezért mondják ma is a sokorópátkai futballistákra: *olyanok vagytok, mint az időjárás.*

•

Ha volt még gyengébb csapat a futballtörténelemben a pátkaiakénál, az csak a tényőiek csapata lehetett. A szomszédos falué. De ám nem azért, mert szomszédos falu...

Tényő is a járási négyben koptatta a labdát. Szó szerint. Mert eredményt azt nem tudott felmutatni. Eléggé beszédes volt a gólarányuk: 0:79! Ám az őszi utolsó fordulóban esoda történt. Egy nullára nyert a csapat. Vajon mi történhetett, ki rúghatta az egyetlen árva gólt? A megyei napilap sportújságírója ennek akart utána járni. Elhatározását tett követte. Egy szép november végi napon felült az autóbuszra, irány Tényő. A lapindító értekezleten már a cikk címét is bediktálta: *A tényői „csodacsatár”*. Első útja mégiscsak a csapat edzőjéhez vezetett, akit személyesen is ismert. Jól indult az egész, hiszen kíváncsi kollégánk egy disznótor kellős közepébe csöppent. Nosza kisüsti, reszeltmáj, egypohár bor, kétpohár bor, hurka, kolbász, sokpohár bor...

- Hát hogy is volt Ferikém az a szép találat?

- *Az úgy volt, hogy menteni akart az ellenfél szerencsétlen hátvédje...*

•

Szűkebben véve, szüzességem félig-meddigi elvesztését is a focinak köszönhetem. Azt hiszem, rajtam kívül még soha senkinek nem sikerült úgy *behálózni* nőt, mint akkor nekem!

Ugye, egy ilyen fontos dátumot illik megjegyezni? Ezerkilencszázhatvankettő október második vasárnapja, a sokorópátkai búcsú napja. Egy magára adó falusi csapat a búcsú napján mindig hazai pályán játszik az ellenféllel. Az ügyes kezű polihisztor, Jelencsics Pista bácsi éppen hogy csak elkészült a vadonatúj madzagos kapuháló fonásával. Gyermekek körében kitüntetésnek számított mérkőzés előtt a háló felaggasztása, nem annyira utána a leszedése. Egymás nyakában ülve értük el a felső léceket. Nekem aznap legnagyobb bánatomra ez utóbbi jutott. Mint később aztán kiderült, nem is bánatomra, inkább örömömre. Történt ugyanis, hogy leagatva a hálót, behánytuk azokat a szertárba, csapat papot otthagya, siettünk a búcsúba csajozni.

A vendégségben lévő kislányt büszkén kísértem rokonaihoz vacsorázni egy dörgőlődzős tangó után. Mivel a futballpálya melletti második ház volt az úti cél, eszembe villant a nyitva maradt szertár. A többi az önök fantáziájára bízom.

Igen ám, csak hogy a vendéglátók édesapjának, Veszti bácsinak elfogyott a türelme. Körülnézett a környéken, vajon hol késhet M.? M. anyaszülten feküdt alattam, keze-lába belegabalyodva a frissen font, még góltól is szűz hálóba. Veszti bácsi pedig egyszeriben ott tornyosult a szertár ajtajában. Én ekkor igazoltam az egyik bölcs magyar közmondás igazságtartalmát: bizony, szégyen a futás, de hasznos. M.-nak esélye sem maradt. Néhány pofon csattanására emlékszem, és a csöndre, és a nagy úrré, amely hirtelen körülvett...

Néhanapján, ha összefutunk, még ma is cinkosan összekacsintunk. Senki sem tudja rajtunk kívül, miért. Vajon hány gólt és öngólt lóhtek azokba a hálókba?

(Utóirat: A futballt bizonyára az unatkozó istenek találták ki, mert isteni egy játék, annyi szent!)

